In Memoriam Vasile Arvinte

Probabil că lucrurile cu adevărat valoroase, durabile şi benefice oamenilor nu le fac conducătorii cu o pană sau cu o sabie, ci vin de la puţinii care deţin ştiinţa de a-i lumina pe oameni şi sînt hărăziţi cu binecuvîntata măiestrie de a deschide căile bune pentru devenirea oamenilor. Prin opera lor, ei sînt profesorii cu autoritate ştiinţifică, prin comportamentul lor, ei sînt învăţătorii cu autoritate morală. Acestea le conferă trăsătura fundamental umană pe care o numim ***umanitate***. Durerea de a nu-i mai avea printre noi abia poate fi copleşită de responsabilitatea de a trăi conform educaţiei primite prin acea şansă şi de a răspîndi spiritul nobilei învăţături.

Provenit dintr-o familie ieşeană care a dat şi continuă să dea oameni de valoare, Profesorul Vasile Arvinte sintetizează spiritul unei generaţii aflate într-un punct de posibilă şi riscantă discontinuitate a societăţii româneşti. Studiind în perioada anilor ’50, a avut şansa de a cunoaşte o parte a intelectualităţii române educate în perioada interbelică. Desăvîrşindu-şi studiile spre sfîrşitul anilor ’60 (cu un doctorat în lingvistică diacronică la Berlin), s-a hrănit cu prolifica lingvistică de spirit germanic. Educat prin contribuţia unor mari profesori şi avînd imaginea unor mari modele, Profesorul Vasile Arvinte va deveni el însuşi un demn continuator al acestora, începînd cu momentul în care, după revenirea în ţară, îşi va asuma conducerea Facultăţii de Filologie a Universităţii ieşene, precum şi pe cea a Institutului de lingvistică „A. Philippide”, din Iaşi - două responsabilităţi care l-au definit profund şi care au dus la remodelarea unor instituţii şi la formarea cîtorva generaţii de profesori şi cercetători.

Profesorul universitar şi cercetătorul ştiinţific Vasile Arvinte a readus accentul lingvisticii ieşene în zona ei tradiţională de interes, cea istorică şi evolutivă. Prin cercetările proprii şi prin cele ale colaboratorilor şi elevilor săi, dialectologia istorică, istoria limbii şi filologia au devenit domeniile centrale de interes ale Şcolii lingvistice ieşene. Iniţiind sau sprijinind concret mai multe proiecte de anvergură (editarea de texte vechi, elaborarea de studii lingvistice din perspectivă diacronică, Noul Atlas Lingvistic al Moldovei şi Bucovinei, Tezaurul toponimic al Moldovei, dicţionare ale limbii române), implicîndu-se în acestea ca membru şi ca dascăl, Profesorul Vasile Arvinte a creat mai mult decît respectivele contribuţii valoroase pentru lingvistica românească. A pus bazele ce-au permis revigorarea învăţămîntului şi a cercetării pe modelul iniţiat de cei trei mari savanţi români, pe care îi respecta profund: Alexandru Philippide, Ovid Densusianu, Sextil Puşcariu. Prin opera de cercetător şi de învăţător a Profesorului Vasile Arvinte, cercetarea lingvistică ieşeană s-a regenerat, redobîndindu-şi cursul temeinic şi prolific. Este dificil de făcut o separaţie între profesor şi cercetător întrucît, prin opera sa personală precum şi prin cercetările la care a fost colaborator - atît la Universitate cît şi la Institut -, el a reuşit să formeze numeroşi elevi care au continuat şi continuă calea, în fiecare sădind spiritul înclinat spre cercetarea autentică, şi care veghează la continuitatea Şcolii ieşene.

BDD-A6160 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:57 UTC)

Toate acestea mărturisesc cu limpezime că, pe lîngă generozitatea şi talentul de magistru, pe lîngă înţelegerea reală a contextului, Profesorul Vasile Arvinte a avut voinţa şi capacitatea de a păstra neîntrerupt spiritul ştiinţific edificat în vremea neogramaticilor (titlu pe care şi-l asuma cu îndreptăţită mîndrie), luîndu-şi dificila sarcină de a transmite elevilor săi toată învăţătura de care beneficiase, cu tot umanismul care îl anima.

De aceea, Vasile Arvinte este numele unui model exemplar de savant, de mare profesor şi cercetător, precum şi al unui pilon al lingvisticii diacronice româneşti, al marelui continuator inovativ.

*

Prezentul volum reuneşte scrierile unor prieteni, colaboratori şi elevi din mai multe centre universitare şi demonstrează o anumită consubstanţialitate între marele savant şi autorii volumului: într-o lume erodată de spiritul sincronic, rămîne esenţială capacitatea de a scruta timpul, de a înţelege că existenţa este cea care contează, iar aceasta decurge din trăirea generos oferită celorlalţi, întoarsă apoi ca ofrandă încărcată de recunoştinţă.

Alexandru GAFTON

BDD-A6160 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:37:57 UTC)